

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
кафедра політичних наук і права
Центр соціально-політичних досліджень «Politicus»

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА
ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ
ТА ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 р.

м. Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»**

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
з міжнародною участю**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ
МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 року

м. Одеса

УДК 321(477)(063)

DOI: <https://doi.org/10.24195/UkrainianState2026-10>

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
(протокол від 28 травня 2026 року № 14)*

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Рецензенти:

Кокорев О. В., доктор політичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права Державного університету Інтелектуальних технологій і зв'язку.

Петінова О. Б., доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Музиченко Г. В. – проректор з наукової роботи, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Каменчук Т. О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Таску-Ставре М. – доктор політичних наук, професор, професор Бухарестського університету (Румунія);

Хевцуріані А. – доктор наук у сфері міжнародних відносин, професор факультету права та міжнародних відносин, Грузинський технічний університет (Грузія).

У збірнику матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів» представлено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, молодих науковців та практиків із вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти та наукових установ, об'єднаних прагненням до осмислення актуальних викликів державотворення, суспільного розвитку та післявоєнної відбудови України.

Матеріали збірника охоплюють широкий спектр актуальних проблем сучасної політичної, правової, економічної та соціогуманітарної науки. У наукових доповідях і дослідженнях висвітлено питання розвитку та модернізації політичних інститутів і процесів сучасної держави, правових та економічних механізмів відбудови України, інформаційної безпеки та протидії гібридним загрозам в умовах глобальних трансформацій. Значну увагу приділено філософським засадам державотворення, соціальним практикам і менеджменту соціокультурного розвитку, а також питанням євроінтеграції, транскордонної співпраці, міжнародних партнерств і регіональних стратегій сталого розвитку в умовах сучасних політичних та соціальних змін.

Збірник відображає високий рівень наукової дискусії та міждисциплінарного підходу до аналізу суспільно-політичних процесів, сприяє розвитку наукової комунікації та міжінституційної співпраці. Матеріали конференції становлять практичний і науковий інтерес для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, представників органів державної влади, місцевого самоврядування та фахівців у сфері політичних, правових, економічних і соціогуманітарних наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

Шувар Наталія, Закалик Галина	ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ УВАГИ РЕАБІЛІТОЛОГІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ В УМОВАХ ВІЙНИ	423
Янківська Анастасія	ІСТОРИЧНА КОНЦЕПЦІЯ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО ЯК ІДЕОЛОГІЧНИЙ ФУНДАМЕНТ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ	427
Chaban Nelya	BIOECONOMY AND BIOTECHNOLOGICAL ENTREPRENEURSHIP: THEORETICAL APPROACHES AND CONTEMPORARY INTERPRETATIONS	429
Krokhmal Oleksandr	UKRAINIAN MENTALITY BETWEEN TRADITION AND MODERNIZATION: A PHILOSOPHICAL ANALYSIS	434
Severynchuk Oleksii	EVERYDAY LIFE PRACTICES OF UKRAINIAN MIGRANTS ABROAD AS A FOCUS OF SOCIOLOGICAL RESEARCH: ADAPTATION, INTEGRATION AND CONFLICTS	436

СЕКЦІЯ 5. ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ, ТРАНСКОРДОННА СПІВПРАЦЯ ТА МІЖНАРОДНІ ПАРТНЕРСТВА УКРАЇНИ

Андрусик Владислав	СТРАТЕГІЯ WINWIN ЯК ІНСТИТУЦІЙНА ОСНОВА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО ВЕКТОРУ ВІДБУДОВИ НАПІВПРОВІДНИКОВОЇ ІНДУСТРІЇ УКРАЇНИ	442
Бабіна Валентина	РЕГІОНАЛЬНІ СИСТЕМИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ЯК СЕРЕДОВИЩЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДИПЛОМАТИЧНОЇ СЛУЖБИ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ	446
Беньковський Сергій	ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ РЕФОРМИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО УКРАЇНИ	449
Галіцян Ольга	ПРОГРОМАДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У ВИМІРАХ ІННОВАТИЗАЦІЇ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЕДУКАЦІЙНОГО СТРАТЕГУВАННЯ	452
Гедікова Наталя	ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДИПЛОМАТІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ДИНАМІЧНИХ ЗМІН МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН	455
Громико Олександра	ВПЛИВ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ НА АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО УКРАЇНИ	458
Даник Вадим	ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ З НАВІГАЦІЙНОЇ ВАХТИ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ МОРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	461
Дерев'янку Ігор	ІНСТИТУЦІЙНА ТА БЕЗПЕКОВА АСИМЕТРІЯ У ВІДНОСИНАХ УКРАЇНИ З НАТО	463
Дидик Олександр	АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ: МІЖ ЗОВНІШНЬОЮ ОБУМОВЛЕНІСТЮ ЄС ТА ВНУТРІШНІМИ БЕЗПЕКОВИМИ ІМПЕРАТИВАМИ	466
Іванова Наталія Федосова Олександра	УКРАЇНА В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ПАРТНЕРСТВ У ФРАНКОМОВНОМУ НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ (ANNUAIRE FRANÇAIS DE RELATIONS INTERNATIONALES)	470
Іванова Наталія Василега Софія	ТРАНСФОРМАЦІЯ ЧЕСЬКОЇ МОДЕЛІ ПІДТРИМКИ УКРАЇНИ В ДЗЕРКАЛІ ФРАНКОМОВНОЇ АНАЛІТИКИ (СІЧЕНЬ 2026 РОКУ)	474

2. Lake D. A. *Hierarchy in International Relations*. Cornell University Press, 2009. 232 p.
3. Mearsheimer J. J. *The Tragedy of Great Power Politics*. New York: W.W. Norton, 2001. 555 p.
4. NATO. *Madrid Summit Declaration*. 2022. URL: <https://www.nato.int/en/about-us/official-texts-and-resources/official-texts/2022/06/29/madrid-summit-declaration>
5. NATO. *Vilnius Summit Communiqué*. 2023. URL: <https://www.nato.int/en/about-us/official-texts-and-resources/official-texts/2023/07/11/vilnius-summit-communicue>
6. Sloan S. R. *Defense of the West: NATO, the European Union and the Transatlantic Bargain*. Manchester: Manchester University Press, 2023. 360 p.
7. Waltz K. N. *Theory of International Politics*. Reading, MA: Addison-Wesley, 1979. 251 p.
8. Womack B. *Asymmetry and International Relationships*. Cambridge: Cambridge University Press, 2016. 262 p.

Дидик О. В.,
аспірант кафедри політології, соціології і культурології
Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди
м. Харків, Україна

АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ: МІЖ ЗОВНІШНЬОЮ ОБУМОВЛЕНІСТЮ ЄС ТА ВНУТРІШНІМИ БЕЗПЕКОВИМИ ІМПЕРАТИВАМИ

Сучасна антикорупційна стратегія України трансформувалася з переліку суто правових трансформацій у фундаментальний елемент національної стійкості, де подолання внутрішніх зловживань виступає фактором національної безпеки. Ця еволюція спирається на тривалу ціннісну стабілізацію українського суспільства, для якого антикорупційна повістка залишається пріоритетною навіть у період глобальної турбулентності та воєнного стану. Історичне значення українського протестного руху, зокрема останніх виявів громадянської непокори проти обмеження повноважень НАБУ та САП, полягає у функціонуванні суспільства як «щита», що не дає країні звернути з європейського шляху

розвитку та захищає інституційну незалежність антикорупційної архітектури від політичного втручання [6]. Таким чином, внутрішньополітичні трансформації стають не просто вимогою часу, а технологією виживання держави, здатною конвертувати громадянську згуртованість у геополітичну суб'єктність.

Емпіричним відображенням цієї напруженої боротьби між реформаторським поривом та інерцією системи є результати Індексу сприйняття корупції (CPI) за 2025 рік, де Україна отримала 36 балів зі 100, посівши 104 місце серед 182 країн [2]. Попри значний прогрес останнього десятиліття, наразі ми спостерігаємо небезпечну стагнацію, адже якіснішому прориву завадило суттєве гальмування євроінтеграційних реформ та виконання міжнародних зобов'язань, які залишаються основними драйверами змін у країні. У координатах професійної політологічної дискусії це доводить, що наявний антикорупційний поступ забезпечується виключно через синергію «зовнішньої обумовленості» з боку західних партнерів та нетерпимості українського суспільства, яке почало сприймати системну корупцію як форму стратегічного саботажу національних зусиль з оборони. Відтак, незворотність антикорупційної політики є ядерною умовою не лише членства в ЄС, а й довгострокової безпекової спроможності України в сучасній архітектурі глобального протистояння.

У нинішніх координатах державного будівництва подолання корупції в Україні трансформувалося у фундаментальний чинник оборонної спроможності. В умовах воєнного стану корупційні практики розглядаються вже не як адміністративні правопорушення, а як пряма загроза цілісності ресурсів оборони та стійкості зовнішніх політичних альянсів. Суспільство почало сприймати внутрішню корупцію як форму стратегічного саботажу національних зусиль з оборони, що безпосередньо впливає на стійкість державних інституцій. Про це свідчить той факт, що на тлі 92% довіри до Збройних Сил України [1], запит на добросовісність цивільного апарату став базовим елементом солідарності фронту та тилу.

Емпіричний зріз громадської думки 2024–2025 років виявляє специфічну дихотомію суспільної свідомості: при критично високому рівні тривожності щодо поширеності зловживань (91,4%), частка громадян із безпосереднім корупційним досвідом скоротилася до 18,7%. У лонгітюдній ретроспективі цей прогрес виглядає ще радикальнішим: якщо у 2015 році з корупційними практиками стикалися 70,7% населення, то за останнє десятиліття цей показник впав майже вчетверо [3; 4]. Формування «нової норми» підтверджується тим, що 68% громадян, які все ж зіткнулися з корупційною вимогою у 2025 році, категорично відмовилися брати у ній участь. Крім того, рівень схвалення

діяльності викривачів серед населення зріс до 74,3%, що маркує перехід від пасивної незгоди до активного громадянського опору [3; 4].

Яскравим індикатором незворотності цих змін стали події довкола законопроєкту №12414, які вже увійшли у новітню історію українського державотворення як «Картонна революція» [5; 6]. Криза, спровокована загрозою обмеження процесуальної автономії НАБУ та САП, виявила високий ступінь зрілості громадянського суспільства: за даними Gradus Research, рівень схвалення протестних дій сягнув 69%, причому 43% опитаних заявили про готовність долучитися до акцій особисто [1]. Ключовим мотивом виступав захист інституційного дизайну: 46% респондентів ідентифікували як головну загрозу саме ризик політичного впливу на антикорупційні органи [1]. Це доводить, що антикорупційна повістка залишається пріоритетною для українців навіть у період глобальної військової турбулентності.

Політико-інституційний ефект цих подій підтверджує дієвість моделі «подвійної детермінації»: поєднання потужного внутрішнього громадянського тиску із принципом європейської обумовленості (EU conditionality). Попри складну динаміку в загальному рейтингу СРІ (36 балів у 2025 р.), діяльність антикорупційної вертикалі отримала високу верифікацію: Індекс трансформації Фонду Бертельсманна додав Україні 5 балів [2] саме за активне притягнення до відповідальності посадовців, які зловживають становищем. Таким чином, збереження автономії НАБУ, САП та ВАКС постає не лише як юридичний запобіжник регресу, а як фундаментальна умова реалізації плану Ukraine Facility та стратегічної інтеграції України в європейську архітектуру безпеки.

Позиція інституцій Європейського Союзу щодо антикорупційної траєкторії України еволюціонувала до жорсткої моделі «об'єктивної обумовленості» (EU conditionality), де внутрішні трансформації розглядаються як безальтернативний фундамент інтеграційного процесу. Європейський Парламент у своїй резолюції від 9 вересня 2025 року чітко артикулює, що «всеосяжна реформа державного управління, боротьба з корупцією, просування основоположних прав та ефективне функціонування демократичних інституцій є основними умовами для вступу до ЄС» [7]. Брюссель акцентує на тому, що вступ залишається виключно «процесом, заснованим на заслугах» (merit-based process), де прогрес реформ має оцінюватися «ретельно та обережно», що виключає можливість політичних поступок в обмін на імітацію антикорупційної діяльності. Такий підхід трансформує боротьбу з корупцією з переліку технічних вимог у ядерну умову Cluster 1 («Fundamentals»), без верифікації якої подальший рух до членства є інституційно неможливим.

Водночас Європейська Комісія у звіті «Ukraine 2025 Report» фіксує перехід від стратегії «реактивного» моніторингу до вимог системної інституційної стійкості, висловлюючи гостру критику спроб законодавчого регресу. Ключовим індикатором напруженості став законопроект №12414, який Комісія охарактеризувала як такий, що «демонтував важливі гарантії незалежності НАБУ та САП, підпорядковуючи їхню оперативну роботу політично призначеному Генеральному прокурору» [8]. Попри подальше відновлення незалежності органів під впливом «масштабного внутрішнього та зовнішнього тиску», офіційний Брюссель прямо заявляє, що подібні інциденти «сіють сумніви щодо відданості України антикорупційному порядку денному». Відтак, ЄС очікує від Києва відмови від фрагментарних кроків на користь «системної, поступової та проактивної антикорупційної політики», яка відтепер є жорстко імplementованою в механізм виплат за програмою Ukraine Facility, де кожен транш прямо залежить від виконання конкретних антикорупційних індикаторів.

Підсумовуючи, можна констатувати, що незворотність антикорупційного поступу України забезпечується унікальною конфігурацією сил, де жорстка обумовленість ЄС та програма Ukraine Facility виконують роль «зовнішнього якоря», що стабілізує стратегічний курс реформ, тоді як зріле громадянське суспільство постає як нездоланий «внутрішній щит», який у моменти політичних криз надійно захищає інституційну автономію антикорупційної архітектури від ризиків регресу.

Література:

1. 69% опитаних українців підтримують протести : вебсайт / Gradus Research. 2025. Лип. URL: <https://gradus.app/uk/open-reports/69-surveyed-ukrainians-support-protests/> (дата звернення: 04.04.2026).
2. Індекс сприйняття корупції – 2025 : вебсайт / Transparency International Ukraine. URL: <https://cpi.ti-ukraine.org/en/> (дата звернення: 07.04.2026).
3. Корупція в Україні 2024: розуміння, сприйняття, поширеність : аналіт. звіт за результатами опитування населення та бізнесу : вебсайт / Нац. агентство з питань запобігання корупції ; Info Sapiens. 2024. 146 с. URL: <https://dap.nazk.gov.ua/uploads/osr-83/sources/380-111340470-67a239fc55bdd.pdf> (дата звернення: 04.04.2026).
4. Реальний корупційний досвід українців у понад чотири рази менший за оцінку поширеності корупції: результати досліджень : вебсайт / Нац. агентство з питань запобігання корупції. 2025. 13 берез. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/novyny/realnyy-koruptsiyny-dosvid-ukraintsiv-u-ponad->

chotyry-razy-menshyy-za-otsinku-poshyrenosti-koruptsii-rezultaty-doslidzhen/ (дата звернення: 04.04.2026).

5. Стадник А. У 2025 році в Україні зменшився рівень сприйняття поширеності корупції – опитування : вебсайт / Дзеркало тижня. 2026. 1 квіт. URL: <https://zn.ua/ukr/UKRAINE/u-2025-rotsi-v-ukrajini-zmenshivsja-riven-spriynjattja-poshyrenosti-koruptsiji-opituvannja.html> (дата звернення: 05.04.2026).

6. Хотин Р. Усі чотири українські Революції досягли мети : вебсайт / Радіо Свобода. 2025. 2 жовт. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/ukrayina-chotyry-revoljutsiyi-istorychne-znachennya/33546254.html> (дата звернення: 09.04.2026).

7. European Parliament. European Parliament resolution of 9 September 2025 on the 2023 and 2024 Commission reports on Ukraine (2025/2026(INI)) : вебсайт. Brussels, 2025. 9 Sept. URL: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-10-2025-0175_EN.html (дата звернення: 08.04.2026).

8. Ukraine 2025 Report : Commission Staff Working Document : вебсайт / European Commission. Brussels, 2025. 4 Nov. 146 p. (SWD(2025) 759 final). URL: https://enlargement.ec.europa.eu/document/download/17115494-8122-4d10-8a06-2cf275eecd7_en?filename=ukraine-report-2025.pdf (дата звернення: 08.04.2026).

Іванова Н. Г.,

к. філол. н., доцент,

доцент кафедри міжнародних відносин

Національний університет «Острозька академія»

Федосова О. О.,

здобувачка першого (бакалаврського)

рівня вищої освіти

Національний університет «Острозька академія»,

м. Острог, Україна

**УКРАЇНА В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
ТА МІЖНАРОДНИХ ПАРТНЕРСТВ
У ФРАНКОМОВНОМУ НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ
(*ANNUAIRE FRANÇAIS DE RELATIONS INTERNATIONALES*)**

У XXI столітті наука дедалі більше виходить за межі традиційних бібліотек, переміщуючись у цифровий простір. Одним із яскравих прикладів такої трансформації є платформа *CAIRN.INFO* [4], яка відкриває світ франкомовної наукової думки для дослідників з усього світу. Портал є великою франкомовною

Наукове видання

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Опубліковано в авторській редакції